

Filosofia del llenguatge

Professor/a: **Daniel Quesada Casajuana**

Curs acadèmic: **2009-2010**

Marta Vidal Perera

Cicle: **Primer**

Curs: **Segon**

Quadrimestre: **Primer i segon**

Grup: **1**

Crèdits: **12**

Tipus: **TR**

Àrea:

Filosofia i Lògica i Filosofia de la Ciència

Horari: **1er sem.: dilluns i dimecres, de 10:00 a 11:30 hores**
2n sem.: dilluns i dimecres de 11:30 a 13.00 hores

CONTINGUT

Els temes generals d'aquesta assignatura són: la noció de significat, la relació entre el llenguatge i la realitat extra-lingüística i la relació entre el llenguatge i el pensament. Els continguts específics són els següents:

(Part I) En aquesta primera part, es començarà tractant el tema sobre el lloc que ocupa la filosofia del llenguatge dins la filosofia, i es presentarà una sèrie de conceptes bàsics. A continuació s'introduirà la perspectiva tradicional sobre el significat amb l'exemple de Locke i la crítica a aquesta perspectiva del segon Wittgenstein. Ens endinsarem després en diversos aspectes de la teoria del significat amb la problemàtica que s'origina amb G. Frege (distinció sentit/referència) i la confrontació amb les idees de Russell i les d'aquests dos autors amb els anomenats "teòrics de la referència directa", com ara Kripke i Putnam.

(Part II) Es tractaran els següents enfocaments actuals a l'estudi filosòfic del significat: 1) les concepcions *comunitàries*, que vinculen el significat exclusivament amb els pronunciaments d'un grup social (el segon Wittgenstein i Quine, entre altres); 2) concepcions neomentalistes (Searle) i 3) els enfocaments que el vinculen amb la comunicació, basats en nocions com ara *acció comunicativa* i *intencions comunicatives* (Habermas i Grice). Es farà finalment una introducció a l'estudi del significat no-literal.

OBJECTIUS

L'objectiu de l'assignatura "Filosofia del llenguatge" és assolir un coneixement introductori de diverses teories actuals sobre el significat i la seva relació amb les funcions del llenguatge i els actes de parla. En l'exposició de tots aquests temes s'assenyalaran les repercussions sobre problemes filosòfics de naturalesa més general, com ara la relació entre llenguatge, ment, realitat i grup social.

TEMARI

(Part I)

1. Llenguatge, filosofia i ciència. L'estatus de la filosofia del llenguatge. Alguns conceptes bàsics.
2. Filosofia del llenguatge de Locke (la concepció mentalista-subjectivista del significat)
3. Les crítiques al mentalisme del segon Wittgenstein; l'argument contra la possibilitat dels llenguatges privats.
4. G. Frege i la distinció entre sentit i referència (Frege sobre la relació entre llenguatge i realitat extralingüística)
5. Teoria de les descripcions de Russell com alternativa a Frege.
6. Teories de la referència directa.
 - 6.1. Crítiques al descriptivisme.
 - 6.2. Visió kripkeana dels noms propis.
 - 6.3. Termes de gènere natural.

(Part II)

1. Wittgenstein i "l'internisme comunitari".
2. Quine: traducció radical (l'enfocament antimentalista radical de la qüestió del significat).
3. Actes de parla (Searle vs. Habermas)
4. Anàlisi de Grice del significat (l'anomenat "programa de Grice"; contrast amb Searle i Habermas).
5. Normes de la conversa i implicatures conversacionals.

AVALUACIÓ

L'avaluació es farà mitjançant un examen de cada part y nota mitja. Aquests exàmens constaran d'unes preguntes extretes d'una llista que segons parer del professor/a reflecteixi el contingut de l'assignatura i que aquest/a posarà a disposició dels alumnes poc abans de la finalització de les classes a cadascun dels semestres.

BIBLIOGRAFIA

- C. CORREDOR, *Filosofia del lenguaje. Una aproximación a las teorías del significado del siglo XX*, Madrid: Visor, 1999.
- N. CHOMSKY, *Reflexiones sobre el lenguaje*, Barcelona: Ariel, 1979.
- M. GARCÍA-CARPINTERO, *Las palabras, las ideas y las cosas*, Barcelona: Ariel, 1996.
- A. GARCÍA-SUÁREZ, *Modos de significar*, Madrid: Tecnos, 1997.
- J. HABERMAS, *Pensamiento postmetafísico*, Madrid: Taurus, 1991.
- M. PÉREZ OTERO, *Aproximación a la filosofía del lenguaje*, Barcelona: Edic. Univ. Barcelona, 2001.
- L. VALDÉS (ed.), *La búsqueda del significado*, Madrid: Tecnos, 1999 (3ª edición).

TUTORIA INTEGRADA

Comentari de textos, aclariment de dubtes i reforç per les qüestions conceptualment més difícils.